VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVI. évfolyam, 7736. szám | Vasárnap, 1970. február 1. | 4 oldal, 30 bani

Tizenegy fontos ipari egység dolgozóinak lelkes munkáját tükrözik a számok

Villámankét

Tiz napja annak, hogy városunk két nagy kombinátjában, az élelmiszer- és textiliparban jártunk. Akkor a második dekád tanulságait latolgattuk, s bizony arról kellett beszámolnunk, hogy egyik-másik egységben nem teljesitik ütemesen gazdasági feladatukat. Ez alkalommal ismét megvizsgáltuk a fent emlitett kérdéseket és kellemesen csalódtunk. Mindkét fontos közszükségleti cikkeket gyártó kombinátban a rendes kerékvágásba lendült a munka és ennek folytán nemcsak teljesitették, hanem tul is szárnyalták tervfeladataikat.

- **15.000 négyzetméter kész szőttes**
- **8000 darab kötszővött ruhanemü**
- **300 000 lej értékü készruha**

A Textilipari Kombinát gyáregységeinek szorgalmas dolgozói valósitották meg a fent emlitett terven felüli nagyszerü eredményeket. S mindez annak ellenére történt, hogy nehéz akadályokat kellett leküzdjenek. Későn érkezett a fonal. A vékony szálakat pedig egyáltalán nem küldték. Igy az üzemek fonodáit át kellett szervezni az emlitett vékony fonal gyártására. Ez meglehetősen sok időt és energiát rabolt el a közösségtől. De mint mondottuk, végül is biztositották a szövődékben szükséges szálmennyiséget s ezáltal vált lehetségessé 15 000 négyzetméter kész szőttes terven felüli előállitása.

A szocialista versenyben élenjár a Készruhagyár közössége is, melynek tevékenységét Pelău Traian mérnök irányitja. Amellett, hogy számos uj modell sorozatgyártását vezették be, az export feladatokat is maradéktalanul teljesitették. A szokásos ütemtől eltérően dolgoztak s ezáltal több, mint 300 000 lej értékü konfekció árut adtak szocialista kereskedelmünknek terven felül.

A Vörös Trikó gyári kötszövők sem kezdték biztatóan az évet. Eléggé tekintélyes nyersanyag tételek hiánya gátolta az ütemesség kibontakozását. E közösség azonban leküzdötte a kezdeti nehézségeket és igy hó végére, mint Ştefan Arcadie mérnök is mondotta, már 8–9000 darab jóminőségü kötszövött ruhanemüt szállitanak előirányzaton felül.

Külön kell szólnunk a Textilipari Kombinát export feladatainak példás teljesitéséről. Pedig a termelés mintegy 58 százaléka külföldi megrendelésre készül. Grecsner Jenő export felelős is bizakodóan nyilatkozott, amikor a tervosztály főnökével az összesitéseket végezték. Azt is elmondották, hogy a negyedév végefelé és a második évnegyedben már az összes felmerülő problémát megoldják s igy még nagyobb tulszárnyalásra van kilátás, ami egyben e nagy közösség felajánlásainak teljesitését is jelenti.

- **50 tonna húskonzerv**
- **57 tonna gyümölcs és főzelék-konzerv**
- **50 tonna hús**

Az Élelmiszeripari Kombináthoz tartozó hét gyaregység közössége is 1,5 millió lej értékben tulszárnyalta a gazdasági terv előirányzatait. A legjobban a Refacerea konzervgyár kollektivája tevékenykedett, ahol Fo[illegible] Lajos mérnök irányitja a term[illegible] munkát. Még az elmult évben átvizsgálták az összes gépi berendezéseket és biztositották az üzemeltetéshez szükséges feltételeket. Az önműködő

HEGEDÜS ISTVÁN
TÓTH SÁNDOR

(Folytatása a II. oldalon)

Lapunk tartalmából:

● **Minisztertanácsi határozatok** az új fizetési rendszer kikísérletezésének általánosításáról és a fizetések emeléséről az áruforgalom ágazatában, a területi bank-, statisztikai és biztosítási egységekben, a Takarék- és Letéti Pénztár és a Loto-Pronosport egységeiben — II. oldal

VI '70 MŰVELŐDÉS–IRODALOM — III. oldal

A jó szervezés össze-egyeztethetetlen a formalizmussal

Az előző évektől eltérően idén számos intézkedést foganatositottak az agrozootechnikai szakoktatás és általában a mezőgazdasági propaganda tökéletesitése céljából. Az RKP KB Titkárságának utmutatásai alapján a legtöbb helyen megalakultak a mezőgazdasági propaganda bizottságok. Helyenként ezek a bizottságok már bizonyos eredményeket is fel tudnak mutatni, de sajnos, még mindig sok a formalizmus az ilyen irányu tevékenységben.

A zimándujfalusi pártbizottság megalakitotta a szóbanforgó bizottságot, melybe a községben tevékenykedő mérnökökön kivül tanárokat és brigádvezetőket is bevontak. Pozitivumnak számit, hogy mindjárt a mezőgazdasági propaganda bizottság megalakitása után munkatervet készitettek, és ebben előirányozták azokat a feladatokat, melyeket az első negyedévben akarnak megvalósitani. A munkaterv, s a bizottság iratcsomójában található kimutatások és jelentések azonban arról tanuskodnak, hogy Zimándon nem értették meg kellőképpen feladatukat. Sőt, mi több, Bîrsănescu Ioan, a községi pártbizottság titkárhelyettese sincs tisztában azzal, hogy milyen hatáskörrel rendelkezik a mezőgazdasági propaganda bizottság. Csak igy magyarázható, hogy a munkatervben egy olyan kitétel is szerepel, mely előirányozza: a mezőgazdasági propaganda bizottság ellenőrzi a pártalapszervezeteket, hogy miként foglalkoznak az agrozootechnikai tanfolyamok irányitásával. Ez meghaladja a szóbanforgó szakbizottság hatáskörét, ugyanis az alapszervezetek ellenőrzését a községi pártbizottságnak kell biztositania. Tájékozatlanságra vall, az is, hogy nem irányoztak elő egyetlen tapasztalatcserét, értekezletet, gyakorlati bemutatót, s más rendezvényeket. Tulzás nélkül állithatjuk, hogy a bizottság eddigi tevékenysége csak ugy, mint munkaterve, formális, s ugy tünik, hogy amit tettek, az csupán a látszat kedvéért történt.

Az agrozootechnikai tanfolyamokról

Ami az agrozootechnikai tanfolyamok megszervezését illeti, itt sem tul rózsás a helyzet. Az állattenyésztésben figyelembe vették azt az utasitást, miszerint minden állattenyésztő köteles részt venni a szakoktatásban. Ennek megfelelően 68 állattenyésztőt vontak be a szakkörbe. Epstein Sándor mérnök, a kör lektora öntudatosan készül az előadásokra. Eddig 7 leckét tartott meg a 14-ből. A látogatottság kielégitő. De talán sokkal nagyobb lenne az érdeklődés, ha az előadások differenciáltak lennének. A gyakorlatban ugyanis az történik, hogy a baromfi-gondozók és a sertéshizlaldában dolgozók végig kell hogy hallgassák a tejhozam növeléséről, a tehenek gondozásáról szóló előadásokat, ami kevésbé kapcsolatos munkájukkal. Sokkal eredményesebb lenne az oktatás, ha tiszteletben tartanák azt az utasitást, mely szerint differenciáltan, szakterületekre osztva kell megtartani az előadásokat.

A szövetkezet eléggé fejlett zöldségtermesztési részleggel rendelkezik. Szezonban a kertészetben 50—70 ember dolgozik. A zöldségtermesztők szakkörében ennek ellenére mindössze 16 szövetkezeti tagot tartanak nyilván. Henegar Dumitru — a tanfolyam lektora — azzal érvel, hogy sok idős ember dolgozik a kertészetben s azoknak már nincs szükségük ujabb ismeretekre. Nem érthetünk egyet ezzel a felfogással, annál is inkább, nem, mert az utasitás világosan leszögezi, hogy a kertészetben dolgozó minden szövetkezeti tag köteles részt venni az oktatásban. Kétségtelen, könnyebb 16 embert beszervezni és mozgósitani, mint 50—70-et. Ebben a tankörben még csak 4 előadást tartottak meg. Ezek se szám szerint, se tartalmilag nem kielégitőek.

Hasonló a helyzet a Preda Dumitru mérnök vezette növénytermesztési tanfolyamon is. A 60 szövetkezeti tagot magába foglaló tanfolyam botladozik. Nem tartják tiszteletben a grafikont, az előadások tartalma eléggé alacsony szinvonalu, a látogatottság gyenge. Ezen nem is csodálkozunk, hiszen az eddigiek során megkövetelték a zimándközi és Andrei Şaguna-i brigádok tagjaitól, hogy Zimándujfalura, a szövetkezet központjába jöjjenek oktatásra. Sokkal ésszerübb volna, mind a három brigádban külön-külön tanfolyamot szervezni.

A mezőgazdasági szakemberek gyakran panaszkodnak arról, hogy idejük nagyrészét különféle kimutatások, jelentések készitésére pazarolják. A zimándiak esetében ez a panasz nem jogos, hiszen csupán a mezőgazdasági oktatásról olyan sok fölösleges kimutatást készitettek, amit senki sem kért. Ez is azt mutatja, hogy az itteniek többet adnak a papirformákra, mint a konkrét, a hatékony munkára.

A mezőgazdasági propagandában megmutatkozott hiányosságokról tudomást szerzett a községi pártbizottság is. Ezért két nappal ezelőtt, a községi pártbizottság plenárisán elemezték a kérdést. A fogyatékosságok kiküszöbölése céljából több intézkedés megtételét szorgalmazták, igy most már csak arra van szükség, hogy ezeket gyakorlatba is ültessék, mert papirokban eddig sem volt hiány.

A jövőbeni tevékenység sikeresebb kibontakozása érdekében arra van szükség, hogy elsősorban a községi pártbizottság tagjai ismerjék kifogástalanul a rájuk háruló ilyenirányu feladatokat, mert csak ilymódon tudják kellőképpen irányitani és ellenőrizni a mezőgazdasági propaganda bizottság munkáját. A tanfolyamok lektorainak pedig meg kell érteniök, hogy a szakoktatás nem öncélu, s ha azt formálisan végzik, eredményekre sem számithatnak.

SCHIFF LÁSZLÓ

Mi újság a Victoria óragyárban?

Útnak indították az első idei export-szállítmányt

Az aradi ébresztőórák iránt egyre nagyobb az érdeklődés külföldön is. Mind több megrendelést kapnak. A minap 1400 darab ébresztőórát küldtek Görögországba. Az elkövetkező hónapokban még számos órát szállitanak a külföldi megrendelőknek.

Új nikkelezési eljárás

A gyár mérnökeit és technikusait sokat foglalkoztatja az órák minőségének javitása, tetszetősebbé tétele. Ilyen törekvésük egyik eredménye, hogy a napokban befejezték az uj nikkelezési eljárás kikisérletezését, melynek lényege, hogy több müveletet kiküszöböl és az eddigi fénytelen felületeket fényesebbé, csillogóbbá tegye. A jövő hónap első napjaiban már ezzel a módszerrel nikkelezik az óratokokat és más alkatrészeket.

Kisméretü szerkezetek készülnek

A tervezőirodában ujabb és ujabb szerkezetek rajzait készitik elő. Befejezéshez közeledik annak az uj kisméretü szerkezetnek az előállitása, mely alkalmas lesz utazóórák sorozatgyártására.

Korszerű gépeket kapnak

A termelés hatékonyságának növelése döntő mértékben függ a gépek és berendezések kapacitásától. A közeljövőben a gyár 4 korszerű automata esztergapadot kap. Ezek üzembe helyezése minden bizonnyal kedvezően hat majd a munkatermelékenység növelésére.

A mintatervező műhelyében — formát ölt a fantázia. (KELEN FERENC felvétele)

Hírek

Február 1—28

Falusi könyvhónap

Február 1 és 28 között megrendezik a falusi könyvhónapot. Ez a hagyományossá vált akció a falusi dolgozók kulturális érdeklődését tanusitja. A tavalyi könyvhónap óta a fogyasztási szövetkezetek több, mint 2300 könyvet hoztak forgalomba falun, mintegy 9 millió példányban. Több, mint 600 könyv, csaknem 500 000 példányban az együttélő nemzetiségek nyelvén jelent meg. A falusiak több, mint 68 millió lej értékü könyvet vásároltak. Az egyre nagyobb kereslet kielégitésére a falvakon 900-ra növekedett a könyvesboltok és mintegy 7000-re a más könyvelosztó helyek száma. A könyvterjesztésből jelentős részt vállalt a bukaresti Cartea prin poştă könyvesbolt és a vidéken müködő 15 hasonló egység, amely több, mint 4 250 000 lej értékü könyvet adott fel a megrendelőknek.

A Közélelmezési Tröszt

vezetősége állandósitja a cukrászdákban, büfékben rendezendő eladással egybekötött kiállitásokat. A gyakorlat ugyanis azt bizonyitja, hogy e kiállitások jelentős mértékben hozzájárulnak ezen egységek bevételének — más szóval a forgalomnak növekedéséhez. Pénteken és szombaton hasonló kiállitásokra került sor a Republica és a Poiana cukrászdákban valamint a Nicoresti falatozóban. Pénteken, január 30-án 30 000 lejjel több terméket értékesitettek az előző napokhoz viszonyitva.

A Municipiumi Művelődési Ház

folklóregyüttese az elmult vasárnap Almáson és Dieci-en vendégszerepelt nagy sikerrel. Ma délután Berzán és Repszegen lépnek fel. Az ének-, tánc- és zenekari számok bizonyára ezuttal is tetszést aratnak.

Dialógus

Ma, a müvészeti dialógus keretében a következő kulturotthonok együttesei mérik össze „erejüket": Virfuri—Hălmăgel, Karán—Igneşti, Paulis—Fakert, Világos—Ternova, Dézna—Menyháza és Seprős—Nagyszintye.

Igazolt munkakerülés

Nagy ereje van az orvosi bizonyitványnak. Nemcsak azt igazolja, hogy a beteg valóban beteg, és pihenésre, ápolásra van szüksége, hanem ennél sokkal többet: azt, hogy a hozzátartozókon kivül a társadalom is gondoskodik a betegről, törődik vele. Táppénzt kap arra az időre, amig munkaképtelen és gondos kezelésben részesül, hogy mielőbb visszanyerhesse egészségét és elfoglalhassa munkahelyét. Minden becsületes ember csak akkor kopogtat a rendelő ajtaján, ha valóban orvosi segitségre van szüksége. Nem egyszer volt alkalmam hallani a büszke kijelentést: Még soha életemben nem voltam beteg!

A falusi ember, amikor tervezgeti mivel gyarapitja majd egyéni gazdaságát egy meghatározott időben, számitásaiba mindig beleveszi az egészséget is. Mert ha van egészség, akkor lehet dolgozni, keresni. Szorgalom és akarat kell csak ahhoz, hogy az egyéni tervek valóra válhassanak. S minden józan gondolkodású ember örvend, ha egészséges, ha dolgozhat s igy gyarapithatja a család jövedelmét.

Ám mi köze mindennek az orvosi bizonyitványhoz? Sok, nagyon sok! Akadnak ugyanis olyan emberek, akikből hiányzik az akarat, a merészebb álmok megvalósitásához és sajnos, olykor a kötelesség teljesitéséhez szükséges szorgalom is. Ekkor szerzik meg az orvosi bizonyitványt. Kitalált panaszokkal kopogtatnak be a rendelőbe. Fondorlatos módon vezetik félre a jóhiszemü orvost, aki mindenféle gyógyszerekkel kisérletezik, ám megdöbbenti munkájának „eredménytelensége". Meghosszabbitja a betegszabadságot és klinikai vizsgálatokra küldi a pácienst. Ekkor csoda történik! A beteg egyik napról a másikra jobban lesz. Mi ez, lelkiismeretfurdalás a csalás miatt? Nem. A „beteg" nem meri alávetni magát a vizsgálatoknak, mert tudja, hogy kutyabaja. Ám jól jött neki a jogtalan „kikapcsolódás." Mert a táppénzt az orvosi bizonyitvány alapján hiánytalanul megkapja. Szocialista társadalmunkban ugyanis nemcsak munkához, tanuláshoz, fizetett pihenőszabadsághoz stb., hanem fizetett betegszabadsághoz is joguk van az embereknek. Ám a fizetett munkakerüléshez való jogot egyetlen társadalom sem ismerheti el!

szempontok

Hallottam olyan fiatal tsz tagokról, akik kora tavasztól késő őszig betegek. Ezt orvosi bizonyitvánnyal igazolják. Embertelenség volna azt követelni, hogy a beteg dolgozzék. Erre nem is kényszeriti őket senki. A tsz munkaerő hiánnyal küszködik. Ám a szorgalmas tsz tagok legnagyobb meglepetésére ezek a „betegek" egész télen minden bálon az elsők. Egészségesen mulatják végig az éjszakákat.

Mit lehet ez ellen tenni? Az orvosok fokozott mértékben ügyelnek arra, hogy leleplezzék a szimulánsokat. Ám ez kevés! A társadalomnak is sokkal többet kell tennie, hogy rendre utasitsa a notórius munkakerülőket. A gyárakban különösen a fizetést követő napokon szaporodik a betegek száma. A tulzott alkoholfogyasztásnak egyenes következménye a többnapos kiesés a termelésből. S a munkatársak szemet hunynak az ilyen esetek fölött. Sőt! Titokban talán még csodálják is kollegájuk ügyességét, akinek sikerült orvosi bizonyitvánnyal álcáznia a társadalommal és önmagával szemben elkövetett sulyos hibát. Az idősebb munkások még emlékeznek, hogy régen mily szigoruan ellenőrizték a betegeket. A Betegsegélyző megbizottai ha véletlenül nem pizsamában, hanem felöltözve találták otthon a beteget, kiméletlenül megvonták tőle a segélyt. Vajon az egyéni szabadság megcsorbitását jelentené-e, ha napjainkban a szakszervezeti bizottságok határozottabban fellépnének és a táppénz megvonását javasolnák a szimulánsoktól? Nem! Ezzel nemcsak a társadalom érdekeit szolgálnák, hanem azokét is, akik a képzelt beteg helyett is kénytelenek magukra vállalni a terhet. Jól emlékszem még, hogy régen a falvakon a szülők kinosan vigyáztak arra, hogy fiukat vagy lányukat még akkor is munkába állitsák kora hajnaltól késő estig, ha az előző éjszaka bálban voltak. A falu elitélte azokat a fiatalokat, akik csak a mulatságon voltak az elsők. Ha a legénynek hire ment, hogy az átmulatott éjszakák után nem képes kiállni az apja mellé vágni a rendet, az nehezen talált feleséget otthon, a faluban. A falu iratlan törvényei kérlelhetetlenek voltak a munkakerülőkkel szemben. Hasonló iratlan törvényeknek ma is érvényt kell szerezni mindenütt. Csak igy vethetünk gátat az igazolt munkakerülés utjába!

PÉTERFI ROZÁLIA

Minisztertanácsi határozatok

az új fizetési rendszer kikísérletezésének általánosításáról és a fizetések emeléséről az áruforgalom ágazatában, a területi bank-, statisztikai és biztosítási egységekben, a Takarék- és Letéti Pénztár és a Loto-Pronosport egységeiben

A Minisztertanács tekintélyes számu kereskedelmi vállalat és szervezet eredményei alapján elhatározta, hogy 1970. február 1-i kezdettel jóváhagyja az uj fizetési rendszer kikisérletezésének általánositását és a fizetések emelését az áruforgalom ágazatának összes egységeiben.

A határozat előirányzatai szerint a kereskedelmi, közétkeztetési és szállodaipari vállalatok és szervezetek, kereskedelmi igazgatóságok, szerződéskötő-felvásárló, szolgáltatási vállalatok, turisztikai ügynökségek, müszaki-anyagi ellátó egységek, kantinok és piackezelőségek alkalmazottainak fizetése átlag 11 százalékkal emelkedik; a kisfizetések 1967-ben végrehajtott emelésével együtt ez összességében 14,8 százalékos átlagnövekedést jelent. Több mint 420 000 dolgozó részesül fizetésjavitásban, évi jövedelme körülbelül 890 millió lejjel lesz nagyobb, mint 1967. augusztus 1 előtt.

A határozat előirányzatainak megfelelően a kereskedelmi hálózat személyi állományát alapszintek, fokok, illetve fokozatok szerinti tisztségek alapján bérezik. Bérezési fokokba sorolják a munkásokéhoz hasonló feladatokat ellátó operativ személyzetet (elárusitókat, pincéreket, szakácsokat stb.), fokozatokba a müszaki-adminisztrativ személyzetet és a hasonló feladatokat ellátó operativ személyzetet: üzletvezető, közétkeztetési egységvezető stb. A magasabb szakképzettséget kivánó termékek — gépkocsi-motorkerékpár, rádió-televizió, vegyi cikkek, villamoscikkek, mütárgyak és iparmüvészeti tárgyak stb. forgalmazásával foglalkozó dolgozók — 5 százalékkal magasabb fizetést kapnak, mint a többi iparcikket forgalmazó dolgozók. Ezzel egyidejüleg jobban egybehangolták a nagy és a sokrétü profilu kereskedelmi egységek dolgozóinak fizetését a nemzetgazdaság más ágaihoz tartozó jelentős vállalatokban dolgozó személyek fizetésével.

Figyelembe véve az áruforgalmi egységek tevékenységének rendkivül különböző sajatos körülményeit, több fizetési formát alkalmaznak, arra törekedve, hogy minél közvetlenebb kapcsolatot teremtsenek az elért kereset és a vevők megfelelő kiszolgálásával eladott árumennyiség között.

Az uj fizetési rendszer alkalmazásának fokozottabb hatékonysága érdekében kidolgoztak megfelelő személyzeti normativákat és kiszolgálási normákat az operativ személyzet részére, a müszaki-adminisztrativ személyzet számára pedig kijelölték munkahelyenként a feladatköröket és tisztségenként a konkrét feladatokat.

Annak érdekében, hogy az áruforgalom terén dolgozó személyzetet ösztönözzék minden egyes egység gazdasági hatékonyságának növelésére, a határozat értelmében év végi jutalmak nyujthatók az elért nyereségből. Tekintettel azokra a pozitiv eredményekre, amelyeket a különleges jutalmazási rendszer alkalmazásában a tengerparti egységek alkalmazottainál elértek, előirányozták ezeknek az ösztönző eszközöknek a fenntartását.

Az alkalmazottak, a többi ágazathoz hasonlóan, az egyazon egységben való megszakitás nélküli szolgálati idő arányában a dijszabás szerinti fizetésen felül 5—10 százalékos hüségjutalmat kapnak.

Az uj fizetési rendszer bevezetése és a fizetések emelése az áruforgalmi ágazat összes dolgozóit ismételten erőteljesen ösztönzi az árueladási terv teljesitésére és tulszárnyalására, az egységek áruellátási szinvonalának és összetételének javitására, érdekeltségük fokozására a lakosság kiszolgálási szinvonalának további emelésében.

Ugyancsak 1970. február 1-től kezdve minisztertanácsi határozattal jóváhagyták kisérleti jelleggel az uj fizetési rendszert és a fizetések emelését a bankok, a statisztika, a CEC, az ADAS és a Loto-Pronosport területi egységeiben.

Az e szektorokban müködő dolgozók fizetését átlag 9,3 százalékkal emelik; ez a kisfizetések 1967-ben történt emelésével együtt átlagosan 11,1 százalékos emelésnek felel meg. Az emelés előnyeit hozzávetőleg 35 000 alkalmazott élvezi, akinek évi jövedelme csaknem 63 millió lejjel lesz nagyobb az 1967. augusztus 1. előtti jövedelemnél.

A gazdaság többi ágazatához hasonlóan, az ezekben az egységekben müködő személyzet fizetését is funkciónként, a munkások számára fokok, a müszaki-adminisztrativ személyzet számára pedig fokozatok szerint állapitják meg, s a jövedelmet közvetlenül egybekapcsolják az egységeknek és minden egyes alkalmazottnak a feladatok teljesitése során elért eredményeivel. Tekintettel arra a fontos szerepre, amelyet e tevékenységi ágazat dolgozói betöltenek az állami terv pénzügyi előirányzatainak megvalósitásában, az uj fizetési rendszer biztositja az itt dolgozó alkalmazottak fizetésének jobb összeegyeztetését azokéval, akik hasonló feladatu gazdasági szektorokban dolgoznak. Egyidejüleg figyelembe véve az ADAS, a CEC és a Loto-Pronosport egységek tevékenységének jellegzetességeit, valamint bizonyos fizetési formák alkalmazásában elért pozitiv eredményeket, továbbra is fenntartották a bevételekhez viszonyitott százalékos kvóták szerinti, a bevételekre vagy munkálatokra stb. alapozott dijszabás szerinti javadalmazást.

Az e területen müködő egységek fokozott gazdaságosságának ösztönzésére az egységek vezetőségeit feljogositották, hogy az elért nyereségből évi jutalmakat adjanak a dolgozóknak. Az alkalmazottak ezenkivül pótlékban részesülnek az ugyanazon egységben való megszakitás nélküli szolgálati idő után és más ösztönzésekben.

A bankok, takarékpénztárak, statisztika, biztositások és Loto-Pronosport területi egységeiben müködő dolgozók uj fizetési rendszerének alkalmazása és a fizetések emelése olyan tényező, amely erőteljesen arra mozgósitja az alkalmazottakat, hogy teljesitsék és tulteljesitsék tervfeladataikat, gondoskodjanak a lakosság jobb kiszolgálásáról, e szektorok egész tevékenységének magasabb szintre emeléséről és növeljék hozzájárulásukat a nemzetgazdaság fejlődéséhez.

Ellenőrzés a közutakon

Az elmult hónap vége felé, három napon át, a megyei Milicia közlekedési osztálya és a váradi szállitó vállalat küldöttei ellenőrzést végeztek megyénk különböző utjain; adatokat gyüjtöttek a jármüforgalom helyzetéről. Három nap alatt 950 gépjármüvet ellenőriztek, ezek közül 668 jármü állami és szövetkezeti tulajdon, 61 gépkocsi, illetve annak vezetője, megszegte a közlekedési szabályokat; többen menet közben nem jelezték az irányváltozást, a megengedettnél gyorsabban közlekedtek, néhány jármü pedig müszakilag hibás volt. Ugy látszik, ezek a jármüvezetők nem akarnak tudomást szerezni a Minisztertanács 1969 december 15-i 2289 számu határozatáról.

Néhány példát is megemlitek: Avram Vasile és Dola Gheorghe, a pécskai mezőgazdasági gépesitő vállalat traktorosai, olyan traktorral közlekedtek az országuton, melynek erre nincs engedélye a megyei miliciától. Emellett a traktorok müszakilag is hibásak voltak. Ugy látszik, megyénknek ezen a vidékén egyesek megfeledkeznek a törvényekről. Nem érdektelen megemliteni: tavaly, a fenti hibákhoz hasonlóak oda vezettek, hogy 16 sulyos balesetet idéztek elő a felelőtlen traktorosok.

Karusk Jánost, az aradi építkezési vállalat dolgozóját azért állitottuk le, mert jármüvét megengedhetetlenül nagy sebességgel vezette municipiumunk utcáin. Figyelmen kivül hagyta azt a fontos tényt, hogy fagyos, csuszós az ut és köd boritja az utcákat. Csaknem balesetet idézett elő. Amikor a közlekedés biztonságára ügyelő milicista büntetést rótt rá, még ő háborodott fel és durva szavakkal illette a milicistát.

Egy másik eset: Pana Zamfir gépkocsivezető, a szatmári Autobaza dolgozója Temesvárra menet felvette jármüvére Doti Ştefant és Slev Ionelt, akiket „legalizált" utasoknak minősitett és meghamisitotta a kocsi kisérőlevelét. A sofőr azt mondotta, hogy Doti és Slev a szatmári megyei kombinát dolgozói, akik segitenek majd Temesvárról elszállitani a tizezer kiló lemezt. Csakhogy az éber ellenőrzés folyamán kiderült, hogy Pana Zamfir sofőr egy kis borravalóért „alkalmazta", illetve szállitotta a két utast, a borravalóért hamisitotta meg a kocsi kisérőlevelét, azért követett el törvénytelenséget. Felhivjuk a garázsfelelősök figyelmét: a kisérőlevelek kitöltésének pontosságával előzzék meg e levelek meghamisitásának lehetőségét.

Az ellenőrzés során kitünt, hogy a jármüvezetők közül igen sokan felelőtlenül ülnek volán mellé, veszélyeztetik a közuti forgalom biztonságát. Az ilyen sofőrökkel szemben a jövőben is szigoru büntetéseket fog alkalmazni a Milicia közlekedési osztályának munkaközössége.

VELEA GHEORGHE alezredes

Román-lengyel gazdasági együttműködés

Január 28 és 30 között Bukarestben megtartotta VIII. ülésszakát a román—lengyel gazdasági együttmüködési kormánybizottság.

A bizottság megvizsgálta az előző ülésszakon elfogadott ajánlások végrehajtását a gazdasági kapcsolatok fejlesztésére vonatkozóan és intézkedéseket jelölt ki a Románia Szocialista Köztársaság és a Lengyel Népköztársaság gazdasági és müszaki-tudományos együttmüködésének és kooperálásának bővitéséről a soron következő időszakban.

Többek között intézkedéseket jelöltek ki, amelyeknek célja előmozditani az együttmüködés, a kooperálás és a kölcsönös szállitások bővitését a kohászat, a vegyipar, a bányaipar, a gépgyártás, az elektrotechnikai ipar, az épitőipar, a könnyüipar terén és más kölcsönös érdekü szektorokban.

Tizenegy fontos ipari egység dolgozóinak lelkes munkáját tükrözik a számok

(Folytatás az 1. oldalról)

dobozlezáró gépek és a sterilizáló is hónapokig kifogástalanul müködött. Igy sikerült terven felül konzerválniok 50 tonna hust, 23 tonna főzelékfélét és 34 tonna koncentrált gyümölcslevet.

Nem győzzük hangsulyozni, hogy ott, ahol szakavatott, szervező készséggel rendelkező, erős kezü ember irányitja a munkát, az ugy halad, mint ahogyan előirták. S ezt, a Vágóhid ujonnan kinevezett igazgatójával, Danciu Ioan mérnökkel kapcsolatban állapitottuk meg. Ez a fontos üzemrészleg ugyanis már évek óta lemaradt a terv teljesitésével, most azonban mintha csak kicserélték volna az egész kollektivát, a legpéldásabban teljesiti feladatait. Beszerzési nehézségek, melyek korábban jelentkeztek, most is voltak. De a helyes és a jól beütemezett szervezés, valamint a hustermékek magasabb szinten történő értékesitése révén kiküszöbölték ezt a rendellenességet. Igy aztán az első hónap végén már a terv tulszárnyalását jelenthették. Több, mint 50 tonna hust értékesitettek, mint kész és félkészterméket.

A másik fontos élelmiszeripari gyárban, a Tejfeldolgozó egységben is 100 százalékban teljesitették a tervet. Az alapanyag magasszintü értékesitése révén azonban 50 tonna tehénturót adtak terven felül megyénk kereskedelmi egységeinek.

Kellemes meglepetést okozott a Mélyhütő egység is. Az első hónap feladatait 101 százalékban teljesitették s igy az export szállitások terén sem maradtak adósak. A munkafegyelmet azonban, e gyáregységben továbbra is erősiteni kell.

A borászati és szesz alapanyaggal rendelkező terméket forgalomba hozó élelmiszeripari egységben is nagy lendülettel kezdték az évet. Többezer palackozott bort különböző szeszes italokat és likőröket adtak terven felül kereskedelmi egységeinknek. A gazdasági tervet egyébként 106 százalékban teljesitették.

A szakemberek szerint az Élelmiszeripari Kombinát termelő egységeiben még az emlitettnél is szebb eredményeket érhettek volna el, ha idejében biztositják a szükséges nyers- és segédanyagokat. Ezen a téren a beszerzési osztályra hárul az a feladat, hogy a félkészáru és mezőgazdasági termények behozatala egyre ütemesebbé váljék. Csakis ilymódon biztosithatják majd a megnövekedett tervfeladatok és még ösztönzőbb felajánlások maradéktalan teljesitését.

☆

Mindkét közszükségleti cikkeket gyártó kombinát egységeiben lelkesen dolgozó emberekkel találkoztunk. Ki a rajztábla mellett, ki a laboratóriumban, mások pedig a zugó-csattogó gépek mellett igyekeztek becsülettel helytállni. Most, a hónapzárás alkalmával arra is világosság derült, hogy februárban már zökkenők nélkül kezdődhet a munka. A textilesek önmaguk biztositják a szükséges vékonyfonál mennyiséget, az élelmiszer ipariak pedig a nyersanyagok magas szintü értékesitésével igyekeznek ellensulyozni a beszerzési hiányosságokat.

Tájékoztató

Rádió

Vasárnap, február 1.

BUKAREST I.

6.00 Reggeli hangverseny. — 7.15 Falumüsor. — 9.00 Asszonyok felórája. — 9.42 Könnyüzene. — 11.05 Rádióposta. — 12.00 Mindenről, mindenkinek. — 13.30 A vidámság hullámhosszán. — 14.30 Aki tud, nyer. Hires hegedüversenyek. — 17.05 A fantázia szárnyán. — 18.30 Müvelődési kérdésekről. — 19.20 Könnyüzene. Elly Roman szerzeményeiből. — 19.30 Zenekedvelőknek (a hét müsorszámait dr. Petre Vancea professzor javaslatai alapján állitották össze). — 20.20 Arghezi-versek. Szaval Emil Botta. — 21.00 Szorakoztató zene. — 21.10 Kisszinház: Vasile Mănuceanu és Marin Traian A látogató cimü darabja. — 22.10 Sport. — 22.50 Szerelmi versek. — 0.03—5.00-ig Éjszakai esztrádmüsor.

BUKAREST II.

6.00 Vasárnapi matiné. — 8.05 Rádiószinház gyermekeknek. — 9.12 Zenei kaleidoszkop. — 10.15 A mü és az ő ismeretlen. — 10.40 A hetedik müvészet. — 11.00 Beethoven-fesztivál. A Banatul filharmónia szimfonikus zenekara hangversenyének közvetitése Temesvárról. Vezényel Ion Baciu. Közremüködik Ion Voicu hegedümüvész. — 13.10 Zenei mozaik. — 15.00 Népi zene. — 19.49 Nicolae Kirculescu szerzeményeiből. — 18.00 A rádió irodalmi folyóirata. — 18.30 Ion Băjescu-Oardă és Fănică Luca felvételeiből. — 20.45 Kórusmuzsika. — 21.05 Tánczene. — 22.30 Eminescu-versek. — 22.05 Mozart-hangverseny. — 24.00 Szimfonikus zene.

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVÜ ADÁSA VASÁRNAP

Reggel 10 órától 10 óra 20 percig: bel- és külpolitikai hirek, sport, népi és könnyüzene a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon.

Hétfő, február 2.

BUKAREST I.

5.05—9.30-ig Reggeli szórakoztató zene. — 9.30 A rádió irodalmi folyóirata. — 10.30 Operarészletek. — 11.05 Kisgyermekadás. — 11.45 Orvosi tanácsadó. — 12.00 Népek zenéjéből. — 13.22 Könnyüzene. Denise Constantinescu és Luigi Ionescu énekel. 14.15 Meselapok. — 14.30 Zenés adás katonáknak. — 15.15 A hét zeneszerzője: Franz Schubert. — 16.30 Gazdasági szemle. — 17.05 Ifjusági adás. — 18.30 Könnyüzene. — 20.20 Arghezi-versek. — 20.45 Rádiószinház. — 22.20 Sport. — 23.00 Könnyüzene. — 0.03-tól 5.00-ig Éjszakai esztrádmüsor.

BUKAREST II.

6.00 Reggeli zene. — 8.10 Pionroknak. — 8.25 Hires előadómüvészek, Gaspar Cassado. — 9.30 A Rádiótelevizió gyermekkórusa énekel. — 9.45 Opera-matinék. — 10.15 A fantázia szárnyán. — 12.40 A szocializmus országaiból. — 13.30 Szinpad. — 14.03 Népi zene. — 15.00 Mindenről, mindenkinek. — 16.20 Yehudi Menuhin előadja Max Bruch Hegedüversenyét. — 16.55 Orvosi tanácsadó. — 17.35 Folytatásos rádiószinház. Alekszej Tolsztoj: 1918-as év. — 18.00 A főváros hangversenyéletéből. — 19.30 Könyvekről. — 20.00 A román opera — a történelem krónikása. — 20.30 Rádióegyetem. — 20.50 George Grigoriu szerzeményeiből. — 22.30 Előadás Zeno Vancea zeneszerzőről. — 23.45 Vezényel Leonard Bernstein.

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVÜ ADÁSA

Délelőtt 11 óra 20 perctől — 11 óra 45 percig a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 óra 50 percig a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KOLOZSVÁRI RÁDIÓ MÜSORÁBÓL

Magyar nyelven: 6.30 Jóreggelt, hirek, tudósitások, sport. 10.30 Hangos hiradó. 16.43 Nagy István kamarakórusa énekel. 16.55 Ember és társadalom: A válások árvái. 17.05 Ki mit szeret — könnyüzene. 17.30 Bartalis János olvas fel önéletrajzi regényéből (negyedik rész). *Román nyelven:* 6.00 Jóreggelt. 17.45 Hangos hiradó. 18.00 Kivánsághangverseny. 18.25 Gazdasági fórum: Vita a tulméretezett üzemi tartalékról. 19.00 Forrás — fiatal költők fóruma. 19.10 Hangszeres muzsika.

Filmek

MUREŞUL: Blow-up (10, 15, 17.30, 20).

STUDIO: Winnetou a halál völgyében. (9.30, 11, 12.45, 14.15, 16, 17.45, 19.15, 21).

IFJUSÁGI: Fehér farkasok (11, 16, 18, 20)

VICTORIA: Veszélyesebbek a férfiaknál (11, 14, 16, 18, 20)

PROGRESUL (Ujarad): Komédiások (10, 16, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): Agglegényszállás (11, 15, 17, 19).

CFR (Grădişte): A sólyom nyomában (15, 17, 19).

MIKELAKA: Boldog Sándor (15, 17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MÜSORA

LIPPA, MUREŞUL: Ifjasszonyok háboruja.

LIPPA, DOINA: Preludium.

BOROSJENŐ: Egri csillagok.

KISJENŐ: Élni az életért.

BOROSSEBES: A szomoru hercegnő.

PANKOTA: A kis szökevény.

KÜRTÖS: Háboru és béke (III—IV. rész).

NAGYLAK: Tábornokok éjszakája.

SZENTANNA: Illuziók.

VILÁGOS: Csavargók csillaga.

VINGA: X komiszár és a három zöld kutya bandája.

KÖRÖSBÖKÉNY: A nagy kigyó.

PÉCSKA: La dolce vita.

Színház

Vasárnap, február elsején, délután fél 4 órakor: *Cidul* (bérletszünet), este fél 8 órakor: *Idolul şi Ion Anapoda* (bérletszünet).

Hangverseny

Vasárnap, február 1-én, délelőtt 11 órakor, az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara hangversenyt tart a Kulturpalota nagytermében.

Vezényel: EMANUEL ELENESCU érdemes müvész, közremüködik: CIMPAN FATYOL ISTVÁN (hegedü), DARIDA LÁSZLÓ (mélyhegedü).

Müsoron: GHECIU: Bucegi szimfonikus költemény; MOZART Esz-dur Koncert szimfónia hegedüre, mélyhegedüre és zenekarra; HAYDN: 104. Szimfónia.

Jegyek az ügynökségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál.

Múzeum

Az Aradi Muzeum megtekinthető naponta 10—13 és 16—19 óra között a Kulturpalotában. Hétfőn zárva.

A Muzeum alábbi osztályai vannak nyitva:

- Román népmüvészeti kiállitás;
- Régészeti kiállitás.
- Képzőmüvészeti tárlat;
- Az 1848—49-es forradalmi muzeum.

APRÓHIRDETÉSEK

Bútor szobát keresek akár megegyezés szerint, vagy pedig egy szobát fürdőszobával. Bartók Pál, Paroşeni utca 1. (36)

FIATAL értelmiségi, központi fütéses albérleti szobát keres. Ajánlatokat a kiadóhivatalba, Republicii 81. (37)

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS

EZUTON mondunk köszönetet mindazoknak a barátoknak és ismerősöknek, akik részt vettek a felejthetetlen feleség és édesanya temetésén. Gyászoló Retezár család. (36)

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, február 1-én változó idő, felhős égbolttal. Helyenként havaseső, hószállingózás, hózápor lehetséges. Mérsékelt, időközönkén megélénkülő keleti, délkeleti szél. A hőmérséklet nem változik. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 3 és minusz 1, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig minusz 1 és plusz 3 fok között váltakozik.

Várható időjárás február 2-án és 3-án: továbbra is változó idő felhős égbolttal és helyi csapadékkal. A hőmérséklet lassan, de fokozatosan csökken.

A népi egyetem müsora

HÉTFŐN, február 2-án: Guadalquivir és Andaluzia kertjei (vetitésekkel). *Manoliu Filip* tanár.

KEDDEN, február 3-án: Galsworthy Forsyte Saga. *Gomloşan Doina* egyetemi tanársegéd, Temesvár.

SZERDÁN, február 4-én: A klasszikus áramlat a francia épitészetben (vetitésekkel). *Deliu Petroiu* egyetemi lektor, Temesvár.

CSÜTÖRTÖKÖN, február 5-én: Az álmok jelentősége a pszichiátriában. *Dr. Frincu Teodor*

PÉNTEKEN, február 6-án: A világ mai energiagazdálkodása (magyar nyelven). *Fábián György* tanár.

A mester a munkadarabot vizsgálja. A tolómérce kegyetlen ellenőr. A Szakiskola harmadéves esztergályos tanulói, mint „szakképzett" munkások dolgoznak. A gyakorlati órán készitett alkatrész megfelel a követelménynek és ez biztositék arra, hogy a mai tanulóból holnap jó szakember lesz.

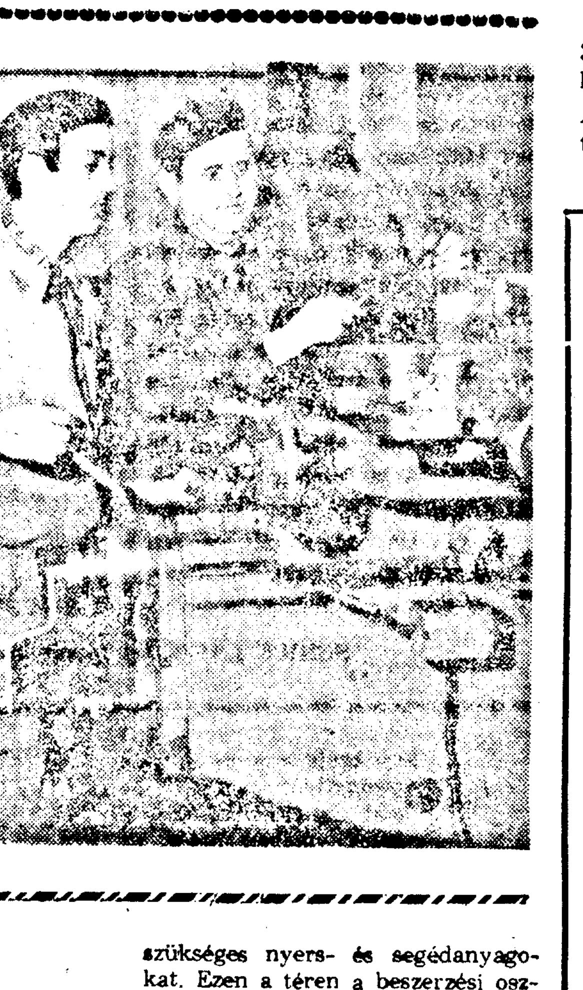

Meghívó

Kedden, február 3-án 16 órára a municipiumi néptanács disztermébe (Köztársaság utja 75 szám) összehivják az Arad municipiumi néptanács ötödik rendes ülésszakát.

Napirend

1. Arad municipium 1970 évi gazdasági fejlődésére vonatkozó határozat-tervezet jóváhagyása.
2. Arad municipium 1970 évi költségvetésére vonatkozó határozat-tervezet jóváhagyása.

Az Arad municipiumi néptanács állandó bizottságainak közös jelentése az 1970. évi gazdasági és költségvetési terv jóváhagyására vonatkozóan.

3. Az állandó jogi bizottság megválasztása és az állandó bizottságok átszervezése.
4. Tagok választása a biráskodási bizottságokba.

GORNIC IOAN
elnök

Televízió

Vasárnap, február 1.

8.15 Fizikai konzultáció VIII. osztályos tanulóknak.
8.45 Gyermek- és iskolás matiné.
10.15 Falumüsor.
11.15 Szimfonikus hangverseny — Beethoven-fesztivál.
12.00 A haza védelmében.
12.35 Magyar nyelvü adás.
16.30 A sötét folyó — filmsorozat.
17.10 Magazin.
19.00 Hiradó.
19.15 Filmujdonságok.
19.30 Filmvarieté.
20.30 Máramarosi téli népszokások.
20.50 Büvölet — játékfilm.
22.35 Hiradó, sport.

Hétfő, február 2.

18.00 Pintea Viteazul.
18.20 Serdülőkoruak müsora.
18.50 A bukaresti szakszervezetek énekkarának müsora.
19.00 Hiradó.
19.20 Gazdasági aktualitás.
19.30 Román népzene.
19.40 Reflektor.
19.55 Büszkeség és előitélet — filmsorozat (I.)
20.50 Kulturális vetélkedő.
22.05 Politikai szemle.
22.15 Canzonetták.
22.25 Hiradó.
22.35 Szinpad.

Kedd, február 3.

18.00 A gyermekek világa.
18.30 Gazdasági ankét.
19.00 Hiradó.
19.20 Autósoknak.
19.30 Az atom.
20.00 Népi hangszerek.
20.30 Közelkép: Orson Welles.
22.00 Hiradó.
22.10 Utazás a Föld körül — Dánia.
22.30 Könnyüzene.

Szerda, február 4.

18.00 Pionirok studiója.
18.30 Rajzfilmek.
18.40 Régi dalok uj feldolgozásban.
19.00 Hiradó.
19.20 Gazdasági aktualitások.
19.30 Előzetes.
19.40 A naszódi diák.
20.00 Filmarchivum — A félkegyelmü.
21.45 Magyar slágerek.
22.00 Hiradó.
22.20 Irodalmi szalon.

Csütörtök, február 5.

17.30 Magyar nyelvü adás.
18.05 Kaland a hegyekben — folytásos film.
18.30 A modern román nyelv.
19.00 Hiradó.
19.20 Reflektor.
19.30 Mükorcsolya Európa-bajnokság.
20.30 Közelképben: Constantin Bobescu.
21.00 Ariosto: Őrjöngő Roland — szinházi est.
22.00 Hiradó.
22.20 Balett-est.
22.40 Eszmék krónikája.

Péntek, február 6.

17.00 Konzultáció román nyelvből (XII. osztályosoknak).
17.20 Konzultáció vegytanból (XI XII. osztályosoknak).
17.40 Tanfilm: történelem VIII. —XII. osztályosoknak.
18.00 Gyermekvilág.
18.25 Gazdasági aktualitások.
18.45 Népi muzsika — közkivánatra.
19.00 Hiradó.
19.20 Reflektor.
19.30 Népszerü tudomány.
20.45 Könnyüzene.
21.15 Nemzetközi aktualitások.
21.45 Hiradó.
21.55 Mükorcsolya Európa-bajnokság.

Szombat, február 7.

17.00 Német nyelvü adás.
18.05 A város kulcsa.
19.00 Hiradó.
19.20 Reflektor.
19.35 Enciklopédia.
20.30 A bosszuállók.
21.20 Varieté.
22.00 Hiradó.
22.10 Népdalok Piatra Neamţ-i előadásban.
22.30 Mükorcsolya Európa-bajnokság.

A Higiena szövetkezet

Eminescu utca 24. szám

vállalja tanulók meditálását szaktanárokkal

az elméleti és szakliceumokba, müszaki és szakmai iskolákba való felvételi, érettségi és egyetemi felvételi vizsgákra való előkészités céljából.

Díjszabás: 7 lej óránként.

A meditációkra a szövetkezet székházában kerül sor.

Ebből a célból alkalmaznak különböző szaktanárokat, szerződés alapján (nyugdijasok is lehetnek).

Részletes felvilágositásokat a szövetkezet személyzeti-oktatási osztálya nyujt (27)

Száz éves a szebeni Astra könyvtár

Régi követelményre válaszoltak Erdély román értelmiségiei, amikor a mult század közepe táján különösen nagy jelentőséget tulajdonítva a nemzeti öntudatosodás és a szellemi élet kibontakozásának, létrehozták Szebenben az Astrát. A román irodalomért és nemzeti kulturáért küzdő társulat már alakulásának évében ceiul tüzte ki maga elé egy központi könyvtár létrehozását. Timotei Cipariu, Gheorghe Barițiu és mások odaadó tevékenysége révén a szebeni könyvtár létrejön és már az első évek folyamán gyors fejlődésnek indul. Adományokat kap Erdély lakosságától, szebeni könyvkiadók és könyvkereskedők részéről. Adományok azonban nemcsak innen a országból, hanem külföldről is érkeznek. Az erdélyi társulat csereegyezményeket hoz létre a Bécsi Tudományos Akadémiával és a Budapesti Akadémiával, a római és a firenzei nemzeti könyvtárral, a norvégiai Krisztiánai Egyetem könyvtárával, a Buenos Aires-i földrajzi intézettel stb. Különös jelentőségük volt az 1868 utáni években azoknak a kapcsolatoknak, amelyeket az erdélyi társulat a havasalföldi és moldvai művelődési intézményekkel hozott létre, és ezzel teljesíteni tudta igazi hivatását, miszerint az erdélyi románság nemzeti könyvtárává kellett válnia.

Különös értékkel birnak azok a közlemények, folyóiratok, ujságok és egyéb sajtótermékek, amelyek azokban az időkben jelentek meg, azok, amelyek a román fejedelemségek, majd az Egyesülés utáni, a későbbiekben pedig a két világháboru közötti Románia sajtótermékeiből maradtak meg a könyvtár kollekciójában. Ha mindezekhez hozzátesszük azt a hatalmas dokumentáris gyüjteményt — kéziratokat, fényképeket, leveleket —, amely 4500 történeti, társadalom-politikai, adminisztrativ és művelődési dokumentumot tartalmaz, közöttük a Nagy Lajosra (1366), a Ștefan Tomșara (1623), Báthory Zsigmondra és II. Rákóczi Györgyre (1647) vonatkozókat, Horia árulójának szabadparaszt levelét (1785), az 1848-49-es forradalom emlékiratait, a Memorandum korára vonatkozókat, akkor is körvonalazni tudtuk csak a könyvtár kincstárát.

Száz éves fennállásának folyamán a szebeni Astra magas szinten teljesitette hivatását. Erdély népének, románoknak, magyaroknak, németeknek kulturális fellendítésében.

ITU ION,
a Tribuna Sibiului szerkesztője

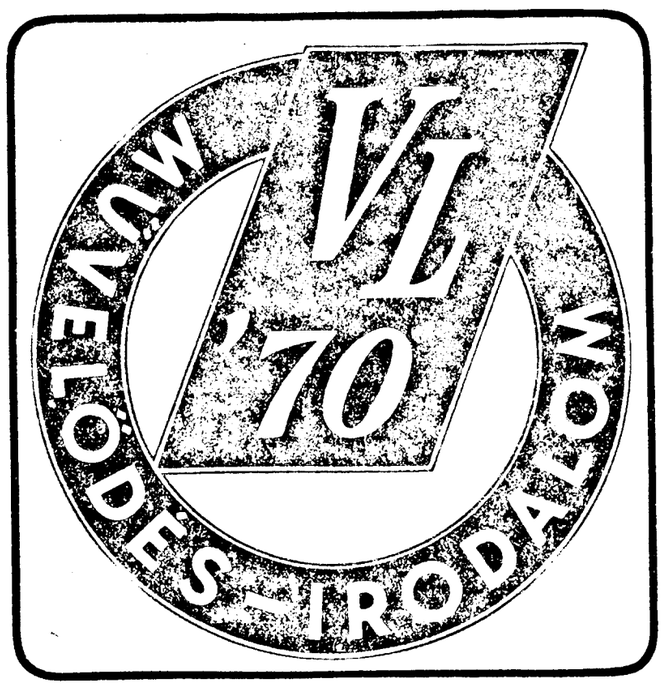

A ROMÁN IRODALOM AZ ARADI FOLYÓIRATOK TÜKRÉBEN

A Municipiumi Könyvtár az elmult évben értékes füzetet szerkesztett. A könyvtár tudományos munkatársai eddig hat kötetben vonták össze városunk román irodalmi vonatkozásait. A helytörténeti könyvészet értékes adalékai ezek a nagy gonddal összeállitott bibliográfiák. A legujabb kötet — Farkas Borbála és Glück Jenő összeállításában — az 1919 és 1944 közötti időszakot veszi számba. A cime: Neves román irók munkássága aradi kiadványokban. A közel másfélszáz oldalas füzet több mint százhusz iró és költő, aradi folyóiratban, napilapban vagy önállóan megjelent szépirodalmi alkotását közli szakszerü cimleirásban.

A legtöbbet — ahogy a bevezető is mondja — a helyi lapok és folyóiratok, a két világháboru közötti élő irodalomból közöltek. Ugyanakkor a „Semănătorul" könyvsorozat és a nép számára kiadott könyvek, inkább a klasszikusokból tesznek közzé.

A bibliográfia nagy teret szentel a klasszikusok — Eminescu, Coșbuc, Creangă, Slavici stb. művei aradi utánközléseinek. Érdekes képet kapunk az Aradon élt költők, irók munkásságáról is. Igy napjaink neves Eminescu-kutatója, Perpessicius három versét közölte helyi folyóiratban, köztük az itt keletkezett „A napozóban" cimüt is. A városunkhoz sok szállal kapcsolódó Victor Eftimiu öt versével és három prózai irásával találkozunk.

A hosszabb ideig itt müködött Aron Cotrușról (1891—1961), öt oldalnyi cimanyaggal, szinte teljes aradi pályaképet kapunk. Az Arad környékéről indult, neves mai költő, Mihai Beniuc, érdekes, hogy csupán egyetlen költeményét publikálja helyi lapban. Tekintélyes Al. T. Stamatiadnak a helyi periódikákban napvilágot látott verseinek száma is. A bibliográfia szerkesztői — nagyon helyesen — az önálló (Aradon nyomtatott) köteteket is felveszik. Igy Ion Clopotel Antológiajat, Eminescu összes verseinek helyi kiadását stb.

A tetszetős kiállitásu füzet értékes segédeszköze minden ezutáni helytörténeti és irodalomtörténeti kutatásnak.

Napjaink tudományos kutatásában elengedhetetlen az egy-egy kérdéshez kapcsolódó „helyi" adalék. Egy-egy iró vagy költő összes müveinek kritikai kiadásában elengedhetetlen a másodközlésnek számontartása. Ezt pedig csak ilyen pontos, tudományosan megbizható bibliográfiákkal lehet megvalósitani.

Ugyanakkor a bibliografiai gyüjtemény minden füzete egy-egy előtanulmány városunk irodalmi multjának megirandó szintéziséhez.

Szabó Béla

SZUBJEKTÍV SOROK EGY KIÁLLÍTÁSRÓL

Minden müvészetnek megvannak a maga remekei, amelyektől én, a többé-kevésbbé szellemmel és érzelemmel felruházott egyén nem tudok az objektivvá levés perspektivikus távlataig elszakadni. Belém mar, elgondolkoztat, erezni, szenvedni vagy örvendeni kényszerít... És nemcsak a mult halhatatlanjaival vagyok igy. A legmaibb ihletésü irodalom, színház és zene is el tudja ködösiteni bennem az objektiv véleménynyilvánitás szükségérzetét.

Megvallom, ezen a téren a képzőmüvészettel allok talán a legmostohábban. Hosszu nekirugaszkodások árán tudom csak rábirni magam a szubjektivitástól sohasem mentes értékitéletre. Ebben izzadok a jelen sorok papirra vetésekor is, amikor a kürtösi müvelődési otthon olvasótermében néhány nappal ezelőtt megnyilt csoportos kiállitás képeit idézem magam elé.

Nem szeretem a csendéletet — bár el kell ismernem, ennek is megvannak a nagy mesterei. Átkom az, hogy a gondolatébresztés iránt vagyok fogékonyabb. A csendéletben, ennek nyugalmában képtelen vagyok önmagamra találni. Bizonyára ezért figyeltem kevesebb érdeklődéssel Guleș Ștefan virágcsendéleteit és tajképeit. Ami mégis megmaradt bennem, az a szinek pompája, a festő izlését dicsérő harmónia. Az Almák és virágok, a Ciklámenek vagy a Tisztás megannyi szinbe öntött hangulat.

Nekem szóló gondolatokat kaptam viszont Alaszu Pál munkáiban, talán azért is, mert életkorban, világszemléletben is közelebb áll hozzám. A Szárnyaló szellem, ez a két véglet között megragadott Ikarusz egyaránt képes az eg felé törni és lezuhanni. A képben az kap meg elsősorban, hogy hőse előtt mindkét véglet lehetősége nyitva áll és az ábrázolás pillanatában nem dölt még el, melyiket választja, vagy melyikre kényszerül. A kényszer a helvesebb megfogalmazás talán, ugyanis Alaszu inkább az élet tragikumának ábrázolása iránt tanusit fogékonyságot. A szenvedélyek veszélyére hivja fel a figyelmet A 13-as szám cimü munkájában, az ölés — ember vagy csupán állat megölése — után következő lelkiismeretfirdalásra a Korridában, a haboru egyetlenségére a Rombadőlt városban, a jó mellett meghuzódó rosszra önmagunkban és minden emberben az Ujjlenyomatok szigetében. Mégsem tragikus, mert nem fogadja el a tragikumot. Azért ábrázolja, hogy fölhivja rá a figyelmet. Küzd ellene. Képein a fekete harmonikus tónusokban oldódik fel tüzpirossá. Megraz, elgondolkoztat és szemet gyönyörködtet ugyanakkor.

Senic Mircea a világosabb tónusok felé hajlik. Pirosai — ha egyáltalán használja őket — már-már a rózsaszint közelitik meg, akkor is, amikor tragediat ábrázol, mint A vadászat vége cimü képén. Sárgát, világoskéket, zöldet kever hangulatos kompozicioin. Szeretem a munkák ivelt vonalait. Rengeteg bennük a poézis és a mozgalmasság. Senic görbeinek azonban nincs kiinduló pontjuk, nincs meg az egyensulyt megteremtő ellenpólusuk. A már emlitett képe sokkal kiegyensulyozottabb. Legujabb munkája ez, egy olyan utnak a kezdete, amely az önmagára találás jegyében fogant. Ez a festmény akárcsak az a néhány kiállitott grafika — Ki születik meg?, Bekerajz, a legjobbak közülük — a kürtösi festőművész kompoziciós készségéről tanuskodnak.

A kürtösi kiállitás valamennyi vendéget a várakozáson felüli élmény tette egyhangu szószólójává annak a véleménynek, hogy a három kiállitó festőművész munkái mindenképpen elérik azt a szintet, amely az aradi kiállitóterem közönségének erdeklődésére is számot tarthat. Reméljük, az aradi megnyitó nem varat sokáig magára.

ZNOROVSZKY ATTILA

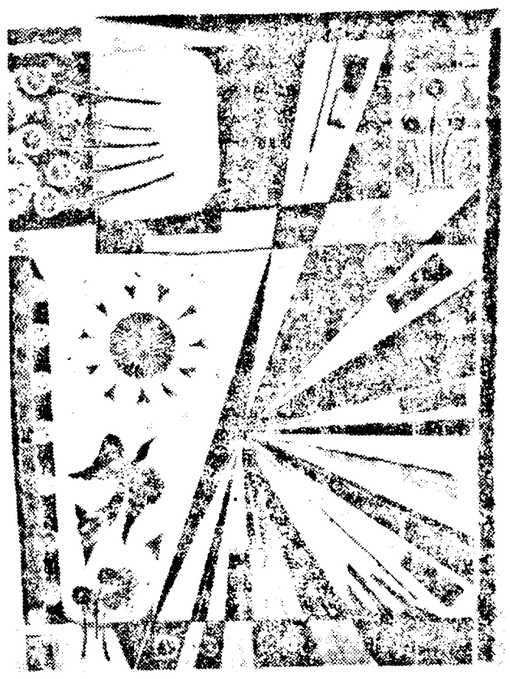

SENIC MIRCEA: Bekerajz

Két mini novella

Irta: Papp Pál

TÚLZÁS

Három évig joghurton élt. Aztan megvette a Fiatot. Hűséges utitársa maradt a joghurtos üveg. A szeme sarkából figyelte, mellette volt az ülésen. Egy hirtelen kanyarban az üveg csuszni kezdett, ő utána kapott és elcsavarta a kormánykereket. A kórházban megtudta, hogy életben maradt, de a kocsija elégett. Azóta utálja a joghurtot.

PEÇH

Vigyázva vitrűk a hordágyat, mert meredek volt a lépcső. Az asszony izgatott arccal jött mellettünk.

— Hazajöttem — mondta — nem láttam az arcát, azt hittem a férjem. Ráütöttem a fenekére. A szerelő ugy megijedt, hogy beverte a fejét a hűtőszekrény szélébe.

Mi elkezdtünk nevetni, és leejtettük az eszméletlen férfit. Eltörte egyik karját.

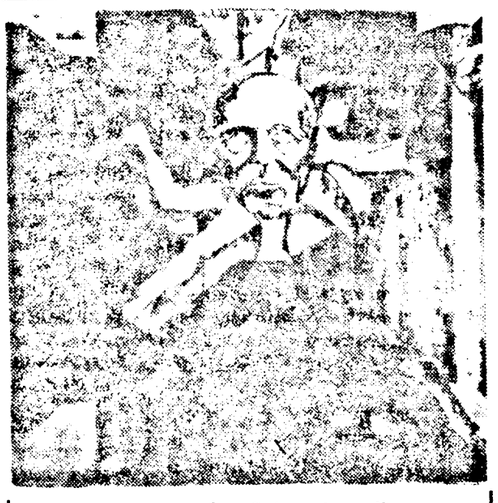

ALASZU PÁL: Szárnyaló szellem

NIMA

A Tengerész

A Tengerész csónakján kiszködött
A hajózás viszontagságaival, —
Minduntalan szidja a tengert:
„Bár vinne a part felé az ár".

Vihar dühöng a hullámok felett
A Tengerész lelkében a nyugtalanság
Válságos éjszaka. Rettenetes.

De a parton is éppigy küszködött a Tengerész
Még nyugtalanabb kialtás tört ki belőle:
„Bár meg ott hánykolódnék a végtelen Tenger árján!"

Forditotta
FRANYÓ ZOLTÁN

Ali Esztandiari Youch-ban született, innen álneve: Nima Youchidj. Francia nyelvű középiskolában tanult. Életében csak irodalmi folyóiratokban közölte verseit. Több kötete halála után jelent meg.

MEGLEPŐ FELFEDEZÉSEK

Az irodalomtörténetirás jelentős kérdései maradtak tisztázatlanok a titkukat évszázadokig makacsul őrző rejtélyek miatt. Csak a közelmultban sikerült például fényt deriteni Anonymusnak (P. magister) a kilétére. Az egymást keresztező feltevések nem tudták elmozditani a holtpontról az ezirányu kutatásokat. Végül ifjabb Horváth Jánosnak sikerült megfejtenie a titkot. A legrégibb, feltehetően torzulás nélkül megőrződött latinnyelvü gesta szerzője nevének kezdőbetüje (P), az eredeti forrásanyag tanusága szerint a Pécska név röviditése. Következésképpen P. magister, nem más, mint Pécska mester (A név régi hangképének mai átirása szerint), aki a mi tájainkról emelkedett a magyar irodalom őskorának uttörői köze. Uj szinfolttal lett gazdagabb a marosmenti alföldi táj szellemi térképe.

Alig csendesedtek el a megérdemelt visszhangot keltő közlemények hullámgyürüi, ujabb vihart kavaró felfedezés hirét tette közzé a szaksajtó. Dr. Tóth István hosszas kisérletezés után megfejtette Balassi Bálintnak, a magyar reneszánsz legnagyobb költőjének titkosirását. Balassi nemcsak levelezésében, hanem költeményeinek sorkezdő betüiben és ajánlásaiban is gyakran használta a titkosirást. Ennek a kulcsát fedezte fel a pécsi irodalomtörténész. Megállapitotta, hogy a költő megfelezte az ábécé betüsorát, a betüket „a"-tól „l"-ig és „m"-től „y"-ig egymás alá helyezte, s a titkosirás biztositására a szövegben felcserélte a megfelelő betüket. Titkosirásában tehát az „a" betünek az „m", a „b" betünek pedig az „n" felelt meg és igy tovább. Ennek az egyszerüségében is szellemes titkosirásnak a megfejtése vezetett a legszebb szerelmes história, „História egy Argirus nevü királyfiról és egy tündér szüzleányról" szerzője kilétének a tisztázásához. Négyszáz éves rejtely titka tárult fel. Köztudott, hogy az irodalomtörténészek Gyergyai Albert (Gergei Albert) szerzősége mellett törtek lándzsát. Dr. Tóth István minden kétséget kizáróan megállapitotta a sorkezdő betükből — a titkosiras kulcsával. — hogy Balassi Bálint szerezte az Argirus-t Liptóujváron.

Ez a felfedezés valóságos láncreakciót inditott el s a meglepetések sorát nyitotta meg. Többek között az is bebizonyosodott, hogy a bécsi Osztrák Nemzeti Könyvtárból nemrég előkerült „Szép magyar komédia" ajánlásában szereplő „nn" betüképlet nem a szerző névtelenségét jelzi, hanem a titkosirás jelrendszere alapján egyértelmüen a nagy költő betüjele, az-az „bb" vagyis Balassi Bálint.

Balassi Bálint sokszinü portréját ujabb vonásokkal egészitik ezek a meglepő felfedezések és kétségtelenné teszik, hogy nemcsak az európai rangu lirai költészet jeles müvelőjét, hanem a legszebb széphistóriák szerzőjét is benne kell tisztelnünk.

MOLNÁR JÁKAB
tanár

Szilágyi István

Üllő, dobszó, harang

(Részlet)

A fiatal tanitónő faluvégi házába a háboru utolsó napjai besodornak egy katonaszökevényt. Mi történik a két összekényszeritett fiatal között, hogyan s miért vonzzáktaszitják egymást, mit éreznek és gondolnak egymásról és önmagukról a halálfélelem árnyékában, a be nem vallott s talán föl sem ismert szerelem buja és mégis hideg fényében, miképpen néznek szembe multjukkal, s az 1944—45-ben még ismeretlen jövővel, amelyről érzik, tudják, hogy gyökeresen különbözik majd a multtól — erről szól Szilágyi István lélektani regénye. Erről és ennél többről: az önmagát megismerni s a világban elhelyezkedni törekvő emberről...

A megszokottnál is korábban ébredt, ugyanolyan sötét volt meg, mint amikor lefeküdt. Ébrenlétre eszmélkedve keresgélni kezdte a csendben, a nagy faluvégi, világvégi csendben azt a halk rádiórecsegést, amit álmával kikapcsolt, elnyomott. Mintha ebbe a távoli fegyverropogásba kellene tudatának megkapaszkodnia ahhoz, hogy az elkövetkező napnak nekiindulhassanak gondolatai. Mintha most az jelenthetné csak a folytonosságot; ez határozna meg napokat.

Fölült az ágyban, kezével hátulról megtámaszkodott, didergett egy kicsit; eddig még nem rakott tüzet, de most a szoba hidege s az ágy melege közé támasztva testét, mintha élvezné is, mint csap össze, miatta, fölötte a két egymással küzdő hatás, miként csábit az egyik, mire biztat a másik; ő pedig várja melyik győz rajta, melyik diktálja első mozdulatát. Nagyott tüsszentett, s ezzel ki is ugrott az ágyból, gyorsan felöltözött, s kinyitotta az ablakot maga fölött. Az udvart s a kerítések tetejét vastag dér lepte be: a Gidrány fölött, mint tejfolyam, hömpölygött a köd, de ez a hig gomolygás nem fehérlett habzón, mintha a fenyvesek — amint megszürték — reápergették, belehintették volna kékes hamvukat. A Kövesutról valami árva motoros jármü zugása hallatszott, nem tudta kivenni a körvonalait. Alig derengett, késett a késő őszi virradás. Aztán a zugás is elhalt, azt sem tudta megállapitani, a falu-e vagy az erdő irányában. Ujra csend lett, olyan bántó némaság, hogy ilyenkor egy kutya vakkantása a megváltó szavával felér.

Kiment a konyhába, meggyujtotta a gyorsfőzőt, s föltett rá egy fazék vizet. Kint kezdett erőre kapni a pitymallat, de a dér a füveken még nem csillogott. Egyszerre csak valami halk zajt hallott a szekérszín irányából. Aztán hiába feszitette a figyelmét, nem ismétlődött a neszezés. Mikor már-már azt hitte, az imént hallucinált, egy férfialakot vett észre, amint a kert felől átvág az udvaron, behuzott nyakkal előredőlve, sebes léptei alatt szinte hallotta, hogy ropognak a hóharmat dermesztette füvek. A veranda lépcsőfeljáratához közeledett. Anna csak bámult rá, mint ugrik föl a grádicsokon, betaszitja a veranda ajtaját, labbelije alatt koppan a padló, aztán megtorpan igyekezete a konyhaajtó előtt. Tán a fentről rameredő kitömött fekete madár hököltette meg. A lány az ajtó melletti verandára néző konyhaablaknál áll, tőle, a falon kivül, kartávolságnyira a jövevény. Nem birja tovább a mozdulatlanságot, az ajtóhoz lép, kinyitja a férfi előtt.

— Van itthon valaki? — suttogja rekedten, ijedelmét ügyefogyottan-férfias fölrebbenéssel leplezve a katona-formáju alak. Sapka nincs a fején.

— Nem látja? — szól rá a lány, s egy buta mozdulattal — mellyel meg is érinti a karját — beinti a jövevényt. Aztán az ajtót mögötte bereteszeli.

— A gazda?...

— Én vagyok a gazda... — vág szavába Anna, s szinte azt is hozzáteszi: ne féljen semmitől.

Mig a férfi lezökkent a lócára, a hosszu asztal előtt, a lány talán háromszor járta meg a konyhától a szobáig az utat anélkül, hogy tudta volna, mit keres; vagy valóban keresett volna valamit. Az ember arca nem volt sem kutató, firtató, sem követelőző, de már riadt sem. Szemét mintha erőltetné, hogy szerteszórja tekintetét, de nézése nem tud annyi elevenséget csillantani, amennyi szükséges volna ahhoz, hogy helyhez kösse, rögzitse maga körül a helyiségben lévő tárgyakat. És ez a tekintet most mintha a szemlélőt, tulajdonosát is képtelen lenne odaképzelni, ahol ezt a környezetet fölfoghatná maga közelében.

— Én akkor nem megyek tovább — szólalt meg nagy sokára, s bőrkabátja alól géppisztolyt buktatott elő, a térdén keresztbe fektette, majd koppanva maga mellé tette a hosszu lócara. Csak miután a férfi tartása ülve előrebillent, azután tünt fel Annának, hogy eddig bal kezét kabátja alatt tartotta, igen, a fegyvert foghatta ott vele.

— Idáig sem miattam jött — mondta a lány —, s ha itt sem miattam marad... Akkor maradjon.

Az ember ránézett, kicsit félrehajtotta a fejét, szemöldökét fölvonta, de szemhéjait hunyoritva közelitette egymáshoz, aztán a térdére könyökölt s lassan hajolt előre, mig álla tenyerére nem támaszkodott. De ezt a mozdulatot mintha nem kisérte volna egyetlen gondolata sem az embernek... Akkor lehunyta a szemét szinte önkéntelenül, de mintha csak ráébredt volna, hogy egy másodperctöredéknyi idő kihullott tudatából, hirtelen egész felsőtestével kiegyenesedett, hátát az asztal élének feszitette, s karját kétoldalt lazán hátra, az asztal lapjára fektette. Maga elé bámult abba az irányba, melyet nyujtózkodva kitámasztott törzse meghatározott.

— Ugy is maradok... — mondta, s talán egy elhaló mozdulatnyit biccentett is hozzá. Ez a mozdulat annyi volt csupán, amennyit egy pillantással, egy hunyoritással a szempillái amugy is moccantanak a tárgyakon.

Ekkor Anna ellépett a konyha szobák felé eső ajtójától, ahol e vontatott párbeszéd alatt ottfelejtette magát, s levette a vakablak polcáról a cserépszilkét:

— Átszaladok a tejért, mert ha nem én megyek, akkor a szomszédasszony hozza át, és nem akarom, hogy magát itt lássa, érti? Zárja be utánam az ajtót, jó? Es csak akkor nyissa ki, amikor észreveszi, hogy jövök — hadarta, majd kireteszelte az ajtót, szökdelve ment le a grádicson, aztán ugy szaladt a szomszéd kerités felé, mint aki hosszabbra szabta a távot, mint amekkora a valóságban.

Saját portánk előtt

HÉTVÉGI JEGYZETLAPOK

Hétvégi jegyzetlapjainkat az indités perceiben egy kicsit kitekintésnek szántuk a világba, amolyan gondolatébresztőknek a nagy események kapcsán. Aggódtunk a Földért a Hold-utazás ürügyén, mementót állitottunk egy Vietnamban elesett ujságirónak, hódoltunk a filmmüvészet egyik legnagyobbja előtt, elmerengtünk Joseph Cosma halálán, a hulló őszi leveleken...

De aki a távlatokba tekint, megfeledkezik önmagáról. A szomszédos hegy felhőbe hunyorgó csucsa elfeledteti velünk a domboccskát, amelyen állunk. Az ország fejlődő szocialista müvelődését figyeljük, ünnepeljük a bukaresti, kolozsvári, iași-i és sepsiszentgyörgyi irók, képzőmüvészek, szinészek alkotásait és nem nézünk körül itt, Aradon, saját portánk előtt. A Tóth Árpád irodalmi körről beszélt már a hazai sajtó és a budapesti televizió, mégis nagy szó, ha egy-egy ülésre begyül husz hallgatag kiváncsiskodó. Nemrég — egyik jegyzetem megirása után, amelyben kevésnek tartottam egy iró-olvasó találkozó közönségét — egy olvasónktól felháborodott levelet kaptam, amelyben azt vetette szememre, hogy Aradon van közönség, mert több tizezerre tehető a televizió és rádió tulajdonosok száma. Elhiszem neki. Ezzel azonban még nem segitünk városunk müvelődési arculatának kibontakozásán. Nem lesz aradi irodalom, ha nem pártoljuk a kezdő első zsengéit, nem lesz igazi aradi szinházi és képzőmüvészeti élet, ha csak néhány tucaton lézengünk a szinházban vagy a tárlaton.

Nem is kellene sok, talán csak annyi, hogy itt, a saját portánk előtt is figyelmesebben széjjelnézzünk. No, meg egy kis őszinte lelkesedés, segiteni akarás.

(znorovszky)

NEMZETKÖZI ÉLET

MOSZKVA

Román érdemrendeket és érdemérmeket nyújtottak át szovjet állampolgároknak

Odesszában és Lvovban ünnepségek zajlottak le, amelyek keretében Ion Ciobotaru miniszter, a moszkvai román nagykövetség tanácsosa és Cornel Berar ezredes, Románia moszkvai katonai, légi és tengerészeti attaséja román érdemrendeket és érdemérmeket nyujtott át a hazánk fasiszta iga alóli felszabadításában részt vett és a szovjet—román barátság erősítéséhez hozzájárult szovjet állampolgároknak.

A kitüntetettek között van A. G. Surupov, vezérezredes, az odesszai katonai körzet parancsnoka, P. F. Csujko, N. Z. Galaj, G. I. Grohoveckij, A. Sz. Gorbunov, az odesszai katonai körzetben működő vezérőrnagyok, valamint Zoja Nazarenko, az Odessza tartományi szovjet végrehajtó bizottságának alelnöke, a Szovjet—Román Baráti Társaság elnökjének elnöke, G. I. Obaturov altábornagy, a lvovi katonai körzet parancsnoka, V. I. Moroz és P. Sz. Bilaonov altábornagyok és M. I. Doronyin vezérőrnagy a lvovi katonai körzetből.

Ion Ciubotaru, a kitüntetéseket átnyujtva, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa nevében gratulált a kitüntetetteknek.

Több kitüntetett szovjet tábornok köszönetet mondott Románia párt- és államvezetőségének.

Az ünnepségeken részt vettek a helyi párt- és állami szervek, valamint az illető katonai körzetek képviselői.

MIRCEA MALIŢA FINNORSZÁGI LÁTOGATÁSA

HELSINKI. (Agerpresz).

Mircea Malița, Románia helyettes külügyminiszterét pénteken fogadta Mauno Koivisto, Finnország miniszterelnöke.

A román vendég ugyanaznap találkozott Ahti Karjalainen finn külügyminiszterrel.

Külügyminiszter helyettesünk finnországi látogatása során megbeszélést folytatott továbbá Jorma Vanamo külügyi államtitkárral és külügyminisztériumi főtisztviselőkkel. Az államférfiak áttekintették a román—finn kapcsolatokat és velményecserét folytattak az európai biztonság kérdéséről. A megbeszéléseken jelen volt Mircea Bălănescu, Románia helsinki nagykövete.

Mircea Malița a Paasikivi társaság kérésére január 29-én előadást tartott hazánk külpolitikájáról.

PÉNTEK DÉLUTÁN KAIRÓBA ÉRKEZETT ION MARGINEANU román képviselő, a Nagy Nemzetgyülés titkára, a România Liberă napilap főszerkesztője, Ştefan Birlea képviselő, az Oktatás-, Tudomány- és Művelődésügyi Bizottság alelnöke, a Tudományos Kutatás Országos Tanácsának első alelnöke, Mihail Ghelmegeanu egyetemi tanár, képviselő, a Jogügyi Bizottság és az Ázsiai és Afrikai Népekkel való Szolidaritás Román Ligájának alelnöke, hogy részt vegyen a parlamenti képviselők Közel-Kelettel kapcsolatos nemzetközi értekezletén.

Véget értek a francia-nyugatnémet megbeszélések

PÁRIZS. (Agerpres).

Szombaton véget értek a francia-nyugatnémet megbeszélések Párizsban. Georges Pompidou francia elnök és Willy Brandt nyugatnémet kancellár egyórás megbeszélést folytatott az Elysée palotában, majd a két küldöttség plenáris ülést tartott. A két fél megelégedéssel nyilatkozott a megbeszélések eredményéről. Willy Brandt kancellár kijelentette, tökéletesen egyetért Pompidou elnökel abban, hogy a találkozó nyilt, bizalomteljes és hasznos volt.

A szóvivők részletesebben is nyilatkoztak a két küldöttség álláspontjáról. A nyugatnémet szóvivő kijelentette, a felek egyetértettek abban, hogy az európai biztonsági konferenciat gondosan elő kell készíteni és előzetesen meg kell egyezni a napirendi kérdésekről.

Nixon elnök sajtóértekezlete

WASHINGTON. (Agerpres).

Richard Nixon péntek délután televizión is közvetitett sajtóértekezletet tartott a Fehér Házban. A legtöbb kérdést az USA vietnami politikája ügyében kapta, jelül annak, hogy az amerikai közvélemény jelentős része aggódik, főként a pontos csapatvisszavonási tervek hiánya miatt.

Az elnök a kérdésekre válaszolva ismét leszögezte: a kormány attól teszi függővé a Dél-Vietnamban állomásozó amerikai csapatok további visszavonását, hogy „milyen mértékben tevékenykedik az ellenfél, hogyan haladnak a párizsi béketárgyalások, miképpen alakulnak más problémák, főként a vietnami (saigoni — szerk. megj.) haderők kiképzésének üteme". Ismét szorgalmazta a háboru „vietnamizálásának" politikáját, ami annyit jelent, hogy kiképezik és támogatják a saigoni csapatokat a harcok folytatására. Az egyik ujságiró megkérdezte, hogy tavaly juniusi igéretének megfelelően az év végéig kivonják-e az összes szárazföldi csapatokat Vietnamból, mire az elnök kitérő választ adott. Hozzáfűzte viszont, lehetséges, hogy az amerikai haditengerészeti és légi erők a szárazföldi csapatoknál tovább maradnak Dél-Vietnamban.

Nixon elnök taglalta a közel-keleti kérdést, s hangoztatta: az Egyesült Államok sikraszáll a térség összes országainak biztonságáért. Mint hozzáfűzte, megvizsgálják Izrael fegyverszállitási kérését, s amennyiben ugy találják, hogy több fegyverre van szüksége, eleget tesznek kérésének. A kérdésben 30 napon belül határozat születik — mondotta. Az elnök hangoztatta: az amerikai kormányt foglalkoztatja a 100 Mirage tipusu repülőgép Libiának történő szállitása. A kérdést a közel-keleti és a NATO-politika más problémáival együtt Georges Pompidou francia elnök washingtoni látogatása során megvitatják.

Az elnök bejelentette, hogy fejlesztik az ABM ellenrakéta-rendszert. Hozzáfűzte: kérni fogja a kongresszustól, szavazza meg a szükséges összeget ahhoz, hogy a jövő évben még tiz ellenrakéta támaszpontot építsenek.

Nixon elnök foglalkozott belpolitikai kérdésekkel és az infláció problémájával is. Mint hangoztatta, meggyőződése szerint az USA annyira megfékezheti az inflációt, hogy ne következzék be gazdasági visszaesés. Beismerte viszont, hogy az ország az inflációellenes erőfeszítések miatt pillanatnyilag kritikus helyzetben van.

Dél-Vietnam

SZOMBATRA VIRRADÓ ÉJSZAKA A DÉL-VIETNAMI HAZAFIAS ERŐK támadást intéztek az amerikai támaszpont ellen, ahol az USA I. gyalogos hadosztályának főhadiszállása van. A Reuter tudósitása szerint a támaszpont körzetében 10 rakéta robbant. A hazafiak egyidejüleg az ellenséges csapatok hét más megerősitett állását is rakétákkal és aknavetőkkel lőtték.

Összeütközésekre került sor az amerikai-saigoni csapatok és a hazafiak osztagai között a Mekong deltájában, Saigon vidékén és Dél-Vietnam északi részén is.

Az amerikai B—52-es repülőcrődök ujabb bombázásokat hajtottak Végre Tay Ninh tartományban.

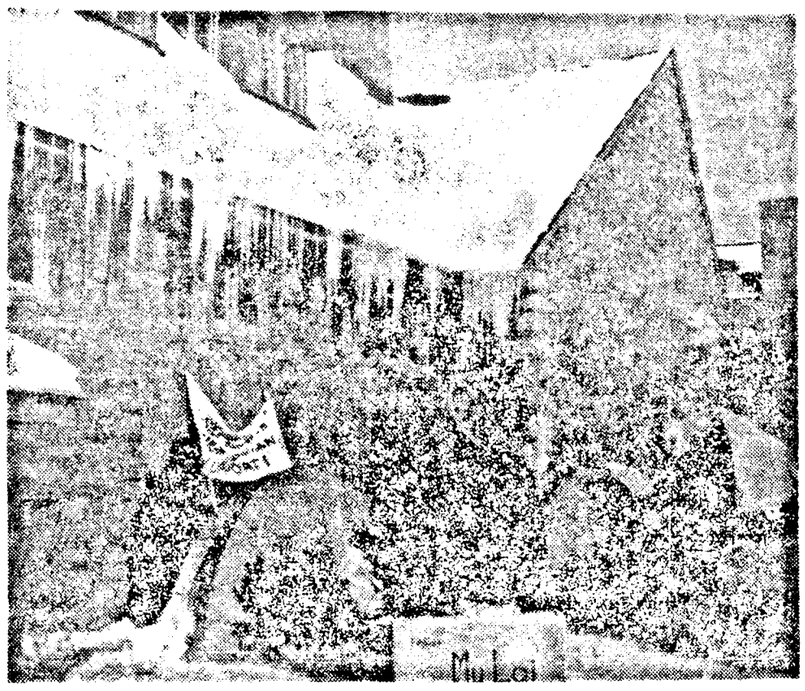

Kanadában is különböző módon tiltakoznak a vietnami háboru ellen. A békeharcosok Kanada fővárosának utcáin sátrakat állitottak fel, amelyek szimbolizálják Song My dél-vietnami falut. A sátor előtt jelszavas táblákat helyeztek el „Emlékezzetek Song My-re" felirattal.

Román folklóregyüttes turnéja Hollandiában

HÁGA. — M. Moarcăş, az Agerpres tudósitója jelenti:

A scornicești községi művelődési otthon Călușul folklóregyüttesének hollandiai turnéja alkalmából Goes helységben ünnepélyes keretek között román turisztikai és népművészeti kiállitást avattak fel.

A kiállitás megnyitásán számos helybeli hivatalos személy, ismert művész és kulturális személyiség és a Călușul együttes tagjai vettek részt. A város gyermekkórusa elénekelte Románia és Hollandia himnuszát, majd Van Gijsbergen, Zeeland tartomány helyettes kormányzója és George Elian hágai román nagykövet mondott beszédet.

A scornicești-i műkedvelők első, nagy érdeklődéssel várt hollandiai folklóreloadására szerda este Goesben kerül sor.

Növekszik a feszültség Lesothoban

MASERU (Agerpres).

Lesothoban a sürgősségi állapot kihirdetése után továbbra is feszültség uralkodik. Számos fehér lakos szombatra virradóra távozott az országból. Jonathan Leabua elnök a rádióban közölte, hogy „a sürgősségi állapotot a lakosság védelme és a rendfenntartás céljából" hirdették ki.

A Reuter szerint a maserui hatóságok azt tanácsolták a fehéreknek, hogy távozzanak az országból, még mielőtt a miniszterelnök felfüggesztette az alkotmányt és letartóztatta politikai ellenfeleit. Mialatt a Dél-afrikai Köztársaság felé vették utjukat, jól értesült források közölték, hogy dél-afrikai karhatalmi erőket küldtek Lesotho határára.

☆

Leabua Jonathan, Lesotho miniszterelnöke a sürgősségi állapot kihirdetése után tartott rádióbeszédében bejelentette, hogy a választások eredményeit megsemmisitették és a lehető legrövidebb időn belül uj választásokat írnak ki. Egyidejüleg uj alkotmányt is kidolgoznak. Leabua Jonathan azzal vádolta az ellenzéki Kongresszus-pártot, hogy a kormányon lévő Nemzeti Párt elleni uszitó hadjáratával idézte elő a parlamenti választások kudarcát.

Mint ismeretes, Ntsu Mokhehlét, a Kongresszus-párt vezérét a választások megnyerése után letartóztatták, mert kijelentette, hogy pártja sikraszáll a DAK érdekeinek kiszolgáltatott ország gazdasági függetlenségének megvédéséért. A kormány egyébként tagadta, hogy a választásokon az ellenzék győzött.

Az utóbbi napok eseményei után főleg Maseruban, a fővárosban rendkivül feszült a helyzet, s szigoru közlekedési korlátozásokat vezettek be. A rendőrség állandó őrjáratokat tart, hogy elejét vegye a zavargásoknak.

Mint már jelentettük, II. Moshoeshoe királyt házi őrizetben tartják és sorsa csak az uj alkotmány kihirdetése után dől el.

Társadalmi megmozdulások a tőkés világban

A SPANYOLORSZÁGI TÁRSADALMI FESZÜLTSÉG TOVÁBB TART. Az asturiai Hunosa társaság 6 000 bányásza sztrájkol, jollehet a vállalatvezetőség ujabb szankciókat helyezett kilátásba. Pampeluneban az Industrias Esteban cég alkalmazottainak egy része kijelentette, hogy a követelések kielégitéséig folytatja az egy héttel ezelőtt kezdődött sztrájkot. A sevillai hajógyár munkásai visszautasitották a vállalatvezetőség felajánlotta béremelést.

Madridból közölték, hogy Jose Zaldivar képviselő levelet intézett a Cortes elnökéhez, s ebben kéri parlamenti bizottság létesitését a társadalmi konfliktusok tanulmányozására.

☆

CONCEPCION TARTOMÁNYBAN 300 BÁNYÁSZ KEZDETT BÉRSZTRÁJKOT. A bányászok követelik a munkakörülmények javitását és elbocsátott munkatársaik visszavételét.

Hirügynökségi jelentések szerint Nuble tartományban több mint 6 000 mezőgazdasági bérmunkás elfoglalta a birtokokat, követelve a két évvel ezelőtt kihirdetett földreform alkalmazását. Kijelentették, hogy követeléseik kielégitéséig nem távoznak a földekről.

☆

ERŐSÖDNEK A TÁRSADALMI MEGMOZDULÁSOK BELGIUMBAN. A limbourgi szénmedencében több hete tart a revendikativ akció, s az utóbbi két napon más vidékekről is sztrájkokat jeleztek. A Ford 8 000 munkása állitotta le a munkát. A munkások több műhelyt megszállva tartanak.

Rendkívüli állapot Guatemalában

Montenegro guatemalai elnök rendkivüli állapotot hirdetett ki az országban az utóbbi időben bekövetkezett számos erőszakos cselekedet miatt. Pénteken közölték, hogy Oscar Giron Perrone tartalékos ezredest halva találták a fővárostól 30 kilométerre lévő lakásán. Három nappal azelőtt, hogy az ezredest agyonlőtték, Isidoro Zaco ismert ujságiró lett merénylet áldozata.

Perrone ezredes egyik hive volt Carlos Arana Osorionak, a nemzeti felszabaditási mozgalom párt és az insztitucionális demokrata párt elnökjelöltjének, ő vezette a guatemalai titkosrendőrséget, s igazgatója volt az ország börtöneinek.

A hírügynökségek jelentik

BUDAPEST. — Románia és Magyarország belkereskedelmi minisztériuma árucsere- és müszaki tudományos együttműködési megállapodást irt alá 1970-re. A megállapodást román részről Nicolae Bozdog belkereskedelmi miniszter, magyar részről Szurdi István belkereskedelmi miniszter irta alá.

Ott voltak a két küldöttség tagjai ,a két minisztérium vezetői, valamint Dumitru Turcuş, Románia budapesti nagykövete és a nagykövetség több tagja.

VARSÓ. — A Lengyel NK Pionirszövetségének meghivására hivatalos látogatásra Varsóba érkezett Románia Szocialista Köztársaság Pionirszervezete Országos Tanácsának küldöttsége, élén Virgiliu Raduliannal, oktatásügyi miniszterhelyettessel, a tanács elnökével.

BELGRÁD. — Joszip Broz Tito, Jugoszlávia SZSZK elnöke, Kenneth Kaunda zambiai elnök meghivására, február 2-án hivatalos látogatásra Zambiába utazik.

BERLIN. — Az ADN hirügynökség jelenti, hogy pénteken tárgyalásokat kezdett Berlinben a Német DK Posta és Távközlésügyi Minisztériuma és Németország SZK Posta és Távközlésügyi Minisztériuma. Megvitatják a kölcsönös szolgáltatások kalkulációjával kapcsolatos kérdéseket. Amint a hirügynökség rámutat, szombaton a nyugatnémet fél megakadályozta a tárgyalásokat: az NSZK képviselői ugyanis Nyugat-Berlint is bele akarták foglalni az NDK és az NSZK közötti posta- és távközlési forgalom kérdésébe. A Német DK képviselői ezt elutasitották, s rámutattak, hogy Nyugat-Berlin önálló politikai egység.

YAOUNDE. — Pénteken véget ért az afrikai-malgas szervezet (OCAM) csucsértekezlete.

A záróközlemény szerint az államfők véleményecserét folytattak annak érdekében, hogy a szervezet összes tágjai között teljes egyetértés jöjjön létre. Kifejezték azt az elhatározásukat, hogy szorosabbra füzik kapcsolataikat és megerősitik a szervezetet.

GENF. — Az ENSZ kábitószerügyi bizottsága kidolgozta a kábitószerek feletti ellenőrzésre vonatkozó nemzetközi szerződés tervezetet.

A tervezet előirányzatai szerint a kábitószerek forgalma felett szigoru nemzetközi ellenőrzést vezetnek be, a veszélyesebb termékek exportját csak kizárólag orvosi célra engedélyezik. Több idegcsillapító is nemzetközi ellenőrzés alá kerül.

TOKIÓ. — A március 15 és szeptember 13 között Oszakában sorra kerülő 1970. évi világkiállitás területén megkezdték egy atomóra szerelését. A szinte hihetetlenül pontos órát egy 19 méter magas oszlopon helyezik el. Szakértők szerint az óra müködésében ezer évenként legfeljebb egy másodperces eltérés mutatkozhat.

BELFAST. — Az észak-irországi Ulsterben a katolikus és protestáns közösségek közötti további incidensek elkerülése végett a hatóságok elhatározták, hogy a bárokat és éjjeli mulatókat minden szombaton és vasárnap a szokásosnál két órával hamarabb bezárják. A belfasti és londonderry-i zavargások miatt riadókészültségbe helyezték a vidéken állomásozó brit csapatokat.

CARACAS. — Alfredo Tarre Murzi, Venezuela munkaügyi minisztere közölte, hogy az aktiv lakosság 6,5 százaléka — 700 000 ember — munkanélküli. A részleges munkanélkülieket is beszámitva Venezuelában a munkanélküliség 11 százalékos.

A miniszter rámutatott, hogy az országban évente 135 000 fiatal jelenik meg a munkaerőpiacon, de uj munkahely alig 45 000—50 000 akad.

LONDON. — Londonban jugoszláv—angol kulturális és oktatásügyi együttmiüködési egyezményt irtak alá, — jelenti a Tanjug. A kétéves egyezmény kölcsönös ösztöndijakat, egyetemi és kulturális kádercserét, müvészeti cseréket irányoz elő.

TOKIÓ. — Japán csendes-óceáni partján 53 napos szárazság után pénteken és szombaton hatalmas esőzések voltak. Nyolc személy meghalt, a sebesültek száma nagy. 11 embert eltüntnek nyilvanitottak. Az árviz miatt zavarok keletkeztek a vasuti, folyami és légiforgalomban. Több mint 1500 ház viz alatt áll.

A fővárosban a lehullott csapadék mennyisége 58 milliméter, az ország nyugati partjain 200 milliméter.

GENF. — Áprilisban megkezdi müködését Genfben egy ujabb hivatalos jellegü nemzetközi szervezet: a Szellemi Alkotások Világszervezete. Az uj szervezet az irodalmi és müvészeti alkotások szerzői jogainak, a szabadalmaknak, a gyári védjegyeknek stb. a védelméről gondoskodik.

NEW YORK. — A légkörön kivüli térségben már több mint 350 műhold kering. Ezek többsége amerikai, illetve szovjet gyártmány, a többiből öt francia, 3—3 angol, illetve kanadai, 1—1 ausztráliai, illetve nyugatnémet.

EGYMÁST VÁDOLVA

A beavatatlan érdeklődő számára hallatlanul furcsa dolgok történnek a Dominikai Köztársaságban. Tény és való: a politikai merényletek szinte egymást érik, a rendőri és katonai terror fokozódik, három diákvezető rejtélyes körülmények között eltünt, a tüntetések során egyre több embert tartóztatnak le, szaporodnak a halálos áldozatok. A Santo Domingo-i Diákszövetség nemrégiben sajtóértekezleten hangoztatta, hogy a braziliai „halálosztagok"-hoz hasonlóan szélsőjobboldali titkosszervezet müködik Dominikában is. Mi van tulajdonképpen? Semmi különös. Elnökválasztásokra készül az ország.

Noha a dominikai választók csaknem négy hónap mulva járulnak az urnák elé, a választási kampány már javában folyik. A hat elnökjelölt kölcsönös vádaskodásokat sorakoztat fel egymás ellen, az ország a feszültség légkörében él, az égető problémák megoldásával senkisem foglalkozik. Elkeseredett harc folyik a hatalomért, a jelek szerint minden eszközzel. A választási nagygyüléseken alig esik szó politikai platformról, tervekről, annál gyakrabban hallani viszont „példátlan csalásról", „becstelenségről", „meggazdagodási törekvésekről". Az utóbiakkal az elnökjelöltek kölcsönösen egymást vádolják.

A nem éppen elvszerű vitában a legérdekesebb a Balaguer kontra Augusto Lora disputa. A jelenlegi elnök és alelnök a hatalmon lévő, de két kibékithetetlen frakcióra szakadt Reformista Párt képviselője. Egyébként a szakadást is az okozta, hogy a kettő közül egyik sem akarta elismerni a másik jogát az ujabb jelöléshez. Mindkettő kölcsönösen egymásnak tulajdonitja az ország minden gazdasági, politikai és társadalmi nehézségét. Balaguer azzal válaszolt Lora vádaskodásaira, hogy kizáratta a pártból az ujraválasztását ellenző politikai vezetőket. Megszerezte magának a fegyveres erők támogatását, s igy — szavaival élve — bármikor „lesujthat azokra, akik kezet emelnek a nemzet biztonságára". De az elnök sem maradt adós a válasszal. Azzal fenyegetőzik, hogy összehivatja a Reformista Párt fegyelmi bizottságát és kizáratja a pártból.. Balaguert. Közben egymást érik a merényletek Balaguer ellenfelei ellen, noha a rendőrség és a hadsereg hangoztatja, hogy „mindent megtesz a rend fenntartásáért".

Ilyen körülmények között a többi elnökjelölt nemigen hallathatja hangját. Különben a választók aligha különböztethetnék meg Elias Wessiny Wessin tábornok, Hektor Garcia Godoy volt washingtoni nagykövet, Alfonso Moreno politikus és Luis Homero Lajara Burges ellentengernagy politikai célkitüzéseit, hiszen valamennyien a nagyburzsoáziát, a finánccoligarhiát és nagybirtokosságot, illetve a polgári és katonai szélsőjobboldali köröket képviselik. Az alkotmányos erők ezuttal nem mutatkoznak a küzdőtéren. A Dominikai Forradalmi Párt, élén Juan Bosch volt elnökkel tiltakozása jeléül nem vesz részt a választásokon és a szavazás bojkottjára hivta fel a népet. Állásfoglalását az ország baloldali erői is támogatják.

„Választási komédia folyik a Dominikai Köztársaságban" — irja az egyik hirmagyarázó. Ezzel ugy látszik tisztában van a választói testület is, mert az elnökjelöltek felhivásai — érthetően — süket fülekre találnak.

I. RETEGAN

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81 szám. Telefon: 24-14, 16-92, 30-87, 35-69, 46-74. Kiadóhivatal: 28-34. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.P.B.A. 40 168